

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/64/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116203392
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2016:6116203392.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci starostlivosti o malol. deti N., C., nar. XX. XX. XXXX a T., nar. XX. XX. XXXX, t.č. umiestnené v K. K. Š. so sídlom Y., J. XXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky C. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. L., P. XX a otca L. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y.Í. L. Y., L. D. XXX, o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, takto

rozhodol:

Súd konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi N., C., nar. XX. XX. XXXX a T., nar. XX. XX. XXXX **z a s t a v u j e .**

Súd maloletým deťom N., C., nar. XX. XX. XXXX a T., nar. XX. XX. XXXX **n a r i a d' u j e** pobyt v Detskom domove Š., so sídlom Y., J. XXX, najdlhšie na 6 mesiacov.

Súd matke **u k l a d á** povinnosť spolupracovať s detským domovom, orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a neštátnym subjektom.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Banská Bystrica uznesením č.k. 32P/64/2016-8 zo dňa 04. 03. 2016 podľa § 81 ods. 1,3 OSP začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi potom ako uznesením č.k. 32PPOM/1/2016-33 zo dňa 21. 01. 2016 maloleté deti dočasne odňal z osobnej starostlivosti matky a dočasne zveril do starostlivosti Detského domova Š., so sídlom Y., J. XXX z dôvodu, že maloletým deťom bolo nevyhnutne potrebné zabezpečiť také výchovné prostredie, v ktorom nebude priamo ohrozený ich život a zdravie.

Kolíznym opatrovníkom vo výpovedi uviedol, že maloleté deti pochádzajú z manželského vzťahu svojich rodičov. Manželstvo rodičov maloletých detí bolo v decembri 2007 rozvedené. Maloleté deti na čas po rozvode boli zverené do starostlivosti matky. Predbežným opatrením Okresného súdu Banská Bystrica boli maloleté deti dočasne odňaté z osobnej starostlivosti matky a dočasne zverené do starostlivosti Detského domova Š. Y., ku svojim ostatným súrodencom, za účelom udržiavania podpory súrodeneckých väzieb. Od umiestnenia malol. detí intenzívne nadviazali spoluprácu s detským domovom, ktorý má vykonávať starostlivosť o malol. deti, Obcou D. L. a matkou za účelom posilnenia matky detí na prevzatie opätovnej starostlivosti o ne a udržiavania, posilňovania vzťahov detí spolu s matkou. Do spolupráce zapojili aj neštátny subjekt OZ V. so sídlom v G., pôsobiacim aj v Banskej Bystrici, pre obnovu sociálnych a rodinných pomerov v domácnosti maloletých detí a intenzívnej spolupráce s matkou detí. Podľa správy detského domova matka sa o deti intenzívne zaujíma, pravidelne denne im telefonuje, poslala im aj balíček. Matka prejavuje eminentný záujem prevziať späť osobnú starostlivosť o maloleté deti. Z ich strany bola matka posilnená na vyhľadanie psychiatrickej starostlivosti za účelom riešenia svojho problémového zdravotného stavu. Matka začala navštevovať psychiatrickú ambulanciu

MUDr. W. a mala dodržiavať pokyny lekára. Psychiatrickou matke boli predpísané lieky. Matka však naposledy u psychiatricky bola v januári 2016 a na predpísanú kontrolu sa nedostavila. Spolu s detským domovom pravidelne navštevujú domácnosť matky, ukladajú matke jednotlivé úlohy, ktoré vzhľadom na výkyvy svojich nálad plní čiastočne, prípadne vôbec. Bytové podmienky matky sa naďalej nezmenili. Opakovane pri sociálnom zisťovaní boli zaznamenaná nečistota tak v unimobunke, v ktorej matka žije, ako aj pred ňou. Matka bola opakovane napomínaná a povzbudzovaná k zmenám, ku ktorým došlo sčasti a neskôr u nej boli badať opätovné negatívne prejavy. Matka je t.č. nezamestnaná. Na jej strane nastal posun v tom, že sa zaevidovala na úrade práce a od 01. 03. 2016 participuje na aktivačných prácach v obci v rozsahu 60 Eur hodín mesačne, za čo od štátu poberá mesačne 124 Eur. Matka si zároveň zberom železa privyrába. Maloleté deti sa v zariadení veľmi dobre adaptovali, navštevujú školské zariadenie. Matka si t.č. zatiaľ neplní svoju vyživovaciu povinnosť, bol s ňou dohodnutý splátkový kalendár. Maloleté deti sú školopovinné. V spolupráci s detským domovom, neštátnym subjektom sa zhodli na tom, že bude vhodné pre maloleté deti, keď budú postupne navštevovať matkinu domácnosť a preto boli dohodnuté krátkodobé pobyty detí v domácnosti matky. Deti sa matky dožadujú. Maloletý C. dokonca žije vo vedomí, že je v detskom domove len na určitý čas a že bude môcť sa čo najrýchlejšie vrátiť k matke. Z dôvodu, že matka prejavuje snahu o návrat detí do svojej domácnosti a deti sa dožadujú matky, na tento čas považuje za vhodné matke dať šancu na to, aby mala možnosť preukázať dostatočne spolupracujúcim subjektom, ako aj súdu, že je opätovne schopná prevziať osobnú starostlivosť o malol. deti a preto navrhol konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi zastaviť a v zmysle novelizovaného zákona o rodine podľa § 37 ods. 3, písm. b/ nariadiť maloletým deťom pobyt v Detskom domove Š. so sídlom Y., J. XXX, najdlhšie na 6 mesiacov a zároveň matke uložiť povinnosť spolupracovať tak s detským domovom, v ktorom sa maloleté deti nachádzajú, s obcou v mieste bydliska matky, orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a neštátnym subjektom, ktorý s matkou spolupracuje na sanačnom programe.

Rodičia malol. detí sa na nariadené pojednávanie, na ktoré boli riadne a včas predvolaní, nedostavili, svoju neúčast' žiadnym spôsobom neospravedlnili, nepožiadali o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu. Súd preto v prejednávanej veci postupoval podľa § 101 ods. 2 OSP a konal a rozhodol v neprítomnosti rodičov s prihliadnutím pritom na obsah spisu a vykonané dôkazy.

Z opatrovaneckého spisu malol. detí vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 4C/237/2007-70 zo dňa 19. 12. 2007 bolo manželstvo rodičov malol. detí rozvedené. Maloletý C. bol na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/241/2008-182 zo dňa 14. 04. 2011 súd nad maloletým C. a T. nariadil dohľad a maloletú T. zveril do starostlivosti matky. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32PPOm/1/2016-33 zo dňa 21. 01. 2016, právoplatným dňa 13. 02. 2016 bol maloletý C. a T. dočasne odňatá z osobnej starostlivosti matky a dočasne zverená do starostlivosti Detského domova Š. so sídlom Y., J. XXX z dôvodu, že maloleté deti konaním matky sa ocitli v ohrození života a zdravia. Matka detí vystavila nepriaznivým poveternostným podmienkam, ocitla sa bez finančných prostriedkov. Samotná matka požiadala o intervenciu.

Zo správy zo sociálneho zisťovania vyplynulo, že matka naďalej býva v X-izbovej unimobunke, pričom doposiaľ neuhradila obci dlžnú sumu za jej užívanie. Matke sa nedarí udržať na primeranej úrovni kontinuálne poriadok a hygienu v unimobunke, ako aj v jej okolí. Pri opakovaných upozorneniach matka časť nedostatkov odstráni, avšak len čiastočne. Matku je potrebné opakovane povzbudzovať a napomínať k väčšej starostlivosti o domácnosť. Matka je pacientom psychiatrickej ambulancie C.. W., ktorá odporúčila jej psychologické vyšetrenie, ktoré však matka neabsolvovala. Matka sa lieči medikamentózne, pričom uvádza, že lieky berie pravidelne a riadne. Matka v porovnaní so situáciou v januári 2016 sa cíti psychicky lepšie, ale stále nie do takej miery, aby dokázala zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti. Svoju finančnú a materiálnu situáciu matka nepovažuje za vyhovujúcu a vyjadruje vieru v zlepšenie v blízkej budúcnosti a snahu nájsť si prácu.

Z charakteristiky maloletých detí z Detského domova Š. datovanej dňa 19. 04. 2016 vyplýva, že maloleté deti boli dňa 21. 01. 2016 umiestnené do ich zariadenia. Maloletý C. navštevuje X. ročník špeciálnej ZŠ. Na prostredie školy si zvyká, má v nej už kamarátov. V škole sa mu páči, záleží mu na známkach, snaží sa, aby boli dobré. Na prostredie detského domova si zvykal veľmi pomaly a ťažko. Často za matkou plakal a sľuboval, že už bude dobrý keď pôjde späť k matke. Maloletému pomohlo,

že má okolo seba súrodencov. Maloletý hygienické návyky pri prijatí mal osvojené len čiastočne. Je potrebné maloletého upozorňovať na umývanie rúk aj zubov. Pri seba obslužných činnostiach potrebuje dohľad a to najmä pri dodržiavaní hygieny. Maloletá T. navštevuje X. ročník ZŠ. Na prostredie školy, ako aj detského domova si zvykla pomerne rýchlo. Maloľetej sa v škole páči, darí sa jej, má však problémy s úlohami. Pri dlhších úlohách sa už nedokáže sústrediť a je neposedná. Maloletá do ich zariadenia prišla zavšivavená, s čím bojovali takmer mesiac. Hygienické návyky mala osvojené len čiastočne. Má dostatočnú hygienu. Maloletú je treba napomínať. Maloletý C. často spomína matku, veľmi sa chce vrátiť domov, verí tomu, že je v detskom domove len na prevýchovu a keď sa polepší, pôjde k matke, čo mu uviedla samotná matka a to napriek ich upozorneniam a prosbám, aby to naďalej deťom netvrdila. Matka, napriek opakovaným výzvam si vyživovaciu povinnosť neplní. S ich zariadením sa snaží spolupracovať, no jej ochota plniť zadané úlohy závisí od jej aktuálnej nálady. Matka na ich vyzvanie niekedy uprce v unimobunke ako aj pred ňou, inokedy sľúbi, že to urobí, čo však nesplní. O malol. deti prejavuje evidentný záujem. Do ich zariadenia deťom volá pravidelne, poslala im už aj veľký balík so sladkosťami. O malol. deti sa zaujíma aj ich dospelá sestra L., na ktorú sa deti často pýtajú. Ostatní príbuzní sa o malol. deti nezaujmajú.

Podľa § 54 ods. 1,2,3 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 neviedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 3, písm. b/ Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 neviedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov.

Podľa § 37 ods. 4,5,6,7,8 Zákona o rodine, na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom, inú povinnosť. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2. Ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2. Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak

splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

V danej veci súd zistil, že maloleté deti pochádzajú zo vzťahu svojich rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 4C/237/2007-70 zo dňa 19. 12. 2007 bolo manželstvo rodičov malol. detí rozvedené. Maloletý C. bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/241/2008-182 zo dňa 14. 04. 2011 bola maloletá T. zverená do starostlivosti matky. Nad maloletým C. a T. bol nariadený dohľad. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32PPOM/1/2016-33 zo dňa 21. 01. 2016 súd maloleté deti dočasne odňal z osobnej starostlivosti matky a dočasne zveril do starostlivosti Detského domova Š. so sídlom Y., J. XXX, do ktorého aj dňa 11. 01. 2016 boli maloleté deti umiestnené. Dôvodom nariadenia predbežného opatrenia bola skutočnosť, že matka starostlivosť o maloleté deti nezvládala, nedokázala im zabezpečiť podmienky pre ich priaznivý vývoj. Otec o maloleté deti dlhodobo neprejavuje záujem. Nariadené výchovné opatrenie neplní svoj účel. Maloleté deti konaním matky sa ocitli v ohrození života, zdravia. Matka deti vystavila nepriaznivým poveternostným podmienkam, ocitla sa bez finančných prostriedkov. Deti boli bezprostredne priamo ohrozené na živote a zdraví. Samotná matka požadovala náhlu intervenciu pre uvedomenie si svojej nepriaznivej situácie. Od umiestnenia detí do detského domova matka prejavuje evidentný záujem o deti, pravidelne denne im telefonuje, poslala im veľký balík. Maloleté deti sa dožadujú matky a návratu do jej domácnosti. Kolízny opatrovník, obec, detský domov a neštátne zariadenie V. spolupracujú na sanácii rodiny. Matka zo strany všetkých zainteresovaných subjektov je povzbudzovaná a napomínaná k zabezpečovaniu poriadku, hygieny v unimobunke, v ktorej býva, ako aj okolo nej. Úlohy stanovené zainteresovanými subjektmi však plní čiastočne a ich plnenie závisí od aktuálnej nálady a zdravotného stavu matky, ktorá je pacientom psychiatrickej ambulancie. Matka naposledy psychiatrickú ambulanciu navštívila v januári 2016. Podľa jej vyjadrenia pred kolíznym opatrovníkom užíva lieky riadne a pravidelne. Kolízny opatrovník v správe zo sociálneho šetrenia, ako aj výpovedi skonštatoval, že situácia u matky v porovnaní z januára 2016 sa zlepšila, matka sa psychicky cíti lepšie, avšak nie do takej miery, aby dokázala zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti. Na strane matky nastal posun v tom, že 01. 03. 2016 sa zaevidovala a začala pracovať v rámci aktívnych prác v obci, za čo poberá odmenu vo výške 124 Eur. Súd vzhľadom na takto vykonané dokazovanie dospel k záveru, že v danej veci nie sú splnené podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti a preto konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti, ktoré si z úradnej moci začal, zastavil. Súd však má zato, že zdravotný stav matky malol. detí a aj súčasná finančná, sociálna, bytová situácia sa nezmenila do takej miery, aby dokázala zabezpečiť starostlivosť o malol. deti a preto v danej veci postupoval podľa § 37 ods. 3, písm. b/ Zákona o rodine a malol. deťom nariadil pobyt v Detskom domove Š., so sídlom Y., J. XXX a to najdlhšie na 6 mesiacov. Súd nariadením tohto výchovného opatrenia matke poskytol priestor preukázať opätovne schopnosť prevziať na seba osobnú starostlivosť o malol. deti a upraviť si svoje rodinné, sociálne, bytové, majetkové pomery. Súd pri nariaďovaní tohto výchovného opatrenia prihliadol aj na skutočnosť, že otec dlhodobo nie je v akomkoľvek kontakte s maloletými deťmi, neprejavuje o ne záujem, o čom svedčí aj jeho neúčast' na pojednávaní. V súvislosti s nariadeným výchovným opatrením súd apeluje na matku, aby využila časový priestor pre vytvorenie podmienok na prevzatie starostlivosti o malol. deti. Je len na matke byť aktívna pri vytváraní a upravení svojich pomerov. Súd v tomto smere upozorňuje matku, že v prípade neupravení svojich pomerov bude nútení vo veci malol. detí opätovne začať konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti. Za účelom vytvorenia podmienok pre návrat malol. detí súd zároveň matke v zmysle § 34 ods. 4, písm. a/ Zákona o rodine, uložil povinnosť spolupracovať s detským domovom, v ktorom sú malol. deti umiestnené, orgánom sociálnoprávnej ochrany detí (ÚPSVaR Banská Bystrica), obcou a neštátnym zariadením V., ktorí všetci spolupracujú na sanácii rodiny a majú možnosť matke v tomto smere poskytnúť súčinnosť. Súd účelnosť nariadenia výchovných opatrení bude pravidelne hodnotiť v súčinnosti s kolíznym opatrovníkom, detským domovom, obcou a neštátnym subjektom V..

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho

doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, kto ho robí - odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozhodnutie, v čom je rozhodnutie alebo postup okresného súdu nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z.z. - Exekučný poriadok; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.